

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי כ"ו באב תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדירים - ע"ט

1. ר' חנינא: בעל השומע את הנדר ושותק על מנת להקניט - מפר אפילו אם עברו עשרה ימים. אלו קושיות נוספות הקשו עליו?
 - א. מהברייתא: חומר בהקם מבהפר - שהשתיקה מקיימת ואין שתיקה מבטלת, קיים בלבו - קיים, הפר בלבו - אינו מופר, קיים - אין יכול להפר, הפר - אין יכול לקיים. ולכאורה 'שהשתיקה מקיימת' בשותק ע"מ להקניט. ותירצו - הכוונה בשותק סתם. עוד מצינו חומר בהקם מבהפר - נשאלין על ההקם לבטלו ואין נשאלין על ההפר.
 - ב. מהברייתא: 'ואם החרש יחריש לה אישה וגו' - בשותק על מנת להקניט הכתוב מדבר ששתיקתו ביום שומעו מקיימת. שהרי את 'שותק על מנת לקיים' כבר למדנו מ'כי החרש לה'. תיובתא. [ואין להעמיד פסוק אחד בשותק על מנת לקיים, ופסוק אחר בשותק סתם, כיון שיש פסוקים מיותרים].
 - ג. ממשנתנו: שאם נדרה עם חשכה - מפר לה עד שלא חשכה, כיון שאם לא הפר וחשכה - שוב אינו יכול להפר. ומדוע לא יוכל להפר אחר חשיכה הרי יחשב הבעל כמי ששותק ע"מ להקניט. תיובתא.
 - ד. מהמשנה לקמן: אם אומר הבעל יודע אני שיש נדרים אבל איני יודע שיש מפירין - יכול להפר אף לאחר יום שמיעתו. ואם אמר יודע אני שיש מפירין אבל איני יודע שזה נדר - לר"מ: לא יפר, לחכמים: יפר. ומדוע לר"מ שתיקתו מקיימת, יחשב כשותק על מנת להקניט. תיובתא.
2. משנה - אלו נדרים שהוא מפר דברים שיש בהן עניו נפש לאשה, כגון מה?
 - א. לת"ק - אם ארחץ ואם לא ארחץ, אם אתקשט ואם לא אתקשט.
 - ב. לרבי יוסי - רק דברים שיש בהם צער גדול כגון: אמרה קונם פירות העולם עלי - יכול להפר, אבל פירות מדינה זו עלי - אינו יכול להפר כיון שיביא לה ממדינה אחרת, וכן פירות חנווני זה עלי - אינו יכול להפר, אבל אם לא היתה פרנסתו אלא ממנו - הרי זה יפר.
3. במשנתנו משמע שרק נדרי עינוי נפש ואילו בברייתא שנינו: בין איש לאשתו בין אב לבתו - מלמד, שהבעל מפר נדרים שבינו לבינה, [אע"פ שאינם של עינוי נפש]. כיצד מתיישב?
 - א. להו"א תירצו: אכן גם שאין בהם עינוי נפש מפר. אבל החילוק שנדרי עינוי נפש הפרתו מועילה אפילו אחר שיגרשנה, אבל בנדרי שאין בהן עינוי נפש כשנשואה לו נחשב הפרה, אבל אם יגרשנה חוזר נדרה וחל עליה. ונדחה: שנינו לגבי אשה שאסרה מעשי ידיה על בעלה בנדר לדעת ר' יוחנן בן נורי: אע"פ שאין הנדר חל כעת כיון שמשועבדת לו, מ"מ יפר שמא יגרשנה והנדר יחול ותהא אסורה לחזור אליו. משמע שגם בדבר שאין בו עינוי נפש מועילה ההפרה לזמן שאחר הגירושין.
 - ב. למסקנא תירצו: בנדרי עינוי נפש הפרתו מועילה לזמן שאחר הגירושין בין לזמן שעוד נוגע לעצמו דהיינו שלא נישאת לאחר ועוד מותרת לחזור אליו, ובין לזמן שנוגע רק לאחרים דהיינו שנישאת לאחר. אבל בנדרי שאין בהן עינוי נפש - לעצמו מפר, לאחרים אינו מפר, וכוננת משנתנו לומר אלו נדרים שהוא מפר בין לעצמו ובין לאחרים.